

โครงการกิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาสู่สากล

ความนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างสูง เป็นยุคแห่งโลกาภิวัตน์ ที่มีการเชื่อมโยงถึงกันได้อย่างง่ายดาย มีการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น อันส่งผลให้วัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นเข้าถึงได้ง่ายขึ้น ในขณะที่เดียวกัน กระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับวัฒนธรรม และภูมิปัญญา มีแนวโน้มการยอมรับเพิ่มสูงขึ้น รัฐบาลได้เห็นถึงโอกาสและภัยคุกคามของกระแสการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หรือ พัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาให้มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์และบริการกับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนให้สามารถสร้างกระบวนการพัฒนาเกิดผลเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งให้ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาตรงตามความต้องการของตลาด โดยผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาเป็นการนำเสน่ห์ของวัฒนธรรมพื้นบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่นเป็นอัตลักษณ์ในตัวเอง เข้ามาสอดแทรกในตัวผลิตภัณฑ์ จากข้อมูลของกระทรวงวัฒนธรรมได้มีการจำแนกวิถีวัฒนธรรมออกเป็น 8 วิถีวัฒนธรรม ได้แก่ อาหาร การแต่งกาย ที่อยู่อาศัย ประเพณี ภาษา อาชีพ ความเชื่อ ศิลปะพื้นถิ่น และเสน่ห์มรดกวัฒนธรรมไทยออกเป็น 9 เสน่ห์มรดกวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วย

1. วัฒนธรรมบ้านเชียง (Ban Chiang Cultural Heritage) ครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัด ได้แก่ อุดรธานี นครพนม
2. วัฒนธรรมทวารวดี (Dvaravati Cultural Heritage) ครอบคลุมพื้นที่ 11 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ นครนายก ฉะเชิงเทรา ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ ยโสธร มหาสารคาม
3. วัฒนธรรมศรีโคตรบูร-ล้านช้าง (Sri Kotrabun-Lan Chang Cultural Heritage) ครอบคลุมพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น นครพนม ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี สกลนคร เลย หนองคาย มุกดาหาร อ่างทอง
4. วัฒนธรรมลพบุรี (Lopburi Cultural Heritage) ครอบคลุมพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ ลพบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ปราจีนบุรี สระแก้ว นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ
5. วัฒนธรรมศรีวิชัย (Srivijaya Cultural Heritage) ครอบคลุมพื้นที่ 14 จังหวัด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ชุมพร ตรัง พังงา กระบี่ ระนอง สตูล พัทลุง สงขลา ยะลา นราธิวาส ปัตตานี
6. วัฒนธรรมล้านนา (Lanna Cultural Heritage) ครอบคลุมพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา ตาก

ต่อหน้าที่ 2

หน่วยงานรับผิดชอบ

กองพัฒนาอุตสาหกรรมชุมชน
ซอยตรีมิตร ถนนพระรามที่ 4 แขวงพระโขนง
เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทร. 02 367 8353

โครงการกิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาสู่สากล

ต่อจากหน้าที่ 1

7. วัฒนธรรมสุโขทัย (Sukhothai Cultural Heritage) ครอบคลุมพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ สุโขทัย กำแพงเพชร พิชัย อุตรดิตถ์ พิษณุโลก อุทัยธานี

8. วัฒนธรรมอยุธยา (Ayutthaya Cultural Heritage) ครอบคลุมพื้นที่ 8 จังหวัด ได้แก่ ชัยนาท สิงห์บุรี อัญญา ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร อ่างทอง สระบุรี

9. วัฒนธรรมธนบุรี-รัตนโกสินทร์ (Thonburi-Ratanakosin Cultural Heritage) ครอบคลุม พื้นที่ 8 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี ชลบุรี จันทบุรี ระยอง ตราด

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาเป็นการนำเสน่ห์ของวัฒนธรรมพื้นบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่นเป็น อัตลักษณ์ในตัวเอง เข้ามาสอดแทรกในตัวผลิตภัณฑ์ ซึ่งนำผลให้เกิดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้เพิ่มขึ้น เศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง ชุมชน มีรายได้ ทำให้เกิดสภาพความสมดุลทางเศรษฐกิจและสังคมระดับ ฐานราก จนถึงระดับประเทศ

นอกจากนี้ ยังมีวัฒนธรรมอื่นๆ ที่เชื่อมโยงกับกลุ่มวัฒนธรรมดังกล่าว อาทิเช่น วัฒนธรรมชนเผ่า วัฒนธรรมพื้นบ้านอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งวัฒนธรรมต่างๆเหล่านี้สามารถนำมาสร้างสรรคผลงานในการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าได้เป็นอย่างดี ดังนั้นกองพัฒนาอุตสาหกรรมชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม จึงมีแนวคิด ที่จะพัฒนาบนพื้นฐานทางทุนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาให้มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ตามลักษณะเด่นในแต่ละวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม เชิงสร้างสรรค์และตอบสนองผู้บริโภคแล้วยังรวมถึงการยกระดับช่องทางการจำหน่ายในตลาดที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนให้เข้มแข็งและมีเอกลักษณ์บ่งบอกถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ด้วยวิธีการนี้จะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการพัฒนาโดยใช้ ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากส่งผลให้เกิดการพัฒนาในชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมการนำทุนทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของสังคมไทยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นและได้คุณภาพ
- เพื่อยกระดับการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นที่ต้องการของตลาด
- เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาดและรายได้ให้แก่ชุมชน

หน่วยงานรับผิดชอบ

กองพัฒนาอุตสาหกรรมชุมชน

ซอยตรีมิตร ถนนพระรามที่ 4 แขวงพระโขนง

เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทร. 02 367 8353

